

**CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ZA OPŠTINE
NIKŠIĆ, PLUŽINE I ŠAVNIK**

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2013. GODINU

Nikšić-januar 2014. godine

Djelatnost Centra za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik definisana je Strategijom razvoja socijalne i dječije zaštite Crne Gore i socijalnom politikom i smjernicama Vlade i nadležnog Ministarstva rada i socijalnog staranja, a uređena je novim Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti (Sl.list Crne Gore br. 27/13) objavljen 11.juna 2013.g. koji je, između ostalog, preimenovao pojedina prava (materijalno obezbjeđenje umjesto materijalno obezbjeđenje porodice, dodatak za njegu i pomoć umjesto naknada za njegu i pomoć od strane drugog lica), za neka prava redefinisao je osnov sticanja (pravo na dodatak za djecu, prema članu 42. Zakona može ostvariti dijete: 1) korisnik materijalnog obezbjeđenja; 2) korisnik dodatka za njegu i pomoć; 3) korisnik lične invalidnine; 4) bez roditeljskog staranja; 5) čiji je roditelj, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije), a uvedene su posebno restriktivne odredbe koje regulišu materijalno obezbjeđenje i refundacije za porodiljska bolovanja zaposlenih porodilja, što su inače prava za koja se izdvaja najviše finansijskih sredstava. Drugi zakonski akti kao što su Porodični zakon (Sl.list RCG br. 01/07) , Zakon o zaštiti od nasilja u porodica (Sl.list RCG br. 46/10 i Izmjene Krivičnog zakona koje se odnose na primjenu vaspitnih naloga za maloljetnike, takođe, preciznije uređuju postupke u primjeni različitih mjera i oblika socijalne i dječije zaštite. Obim raspoloživih finansijskih sredstava je neophodan uslov da bi Centar za socijalni rad bio u mogućnosti da pravovremeno i na optimalan način realizuje programske zadatke. Uvedena je obaveza polugodišnjeg usklađivanja novčanih iznosa za pojedina prava (1.januara i 1.jula) srazmjerno rastu/padu troškova života i visine zarada.

U radu Centra u 2013.g. prevladavala je aktivnost u pružanju neke vrste materijalnih, novčanih davanja. Uporedo sa materijalnom nesigurnošću pojavljuju se i druge individualne i porodične disfunkcionalnosti, odnosno poremećaji s čime su se stručni radnici i timovi Centra za socijalni rad susretali tokom godine.

Kao oblik vaninstitucionalne zaštite, Centar za socijalni rad je krajem 2011.g. počeo sa realizovanjem projekta “Dnevni boravak za stare” koji je dio šireg projekta “Reforma sistema socijalne i dječije zaštite - unapređenje socijalne inkluzije IPA 2010” koji sprovodi Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvete u saradnji sa Kancelarijom UNDP u Crnoj Gori i UNICEF-om. Projekat finansira Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori. Dosadašnji rad je opravdao očekivanja, pa je projekat dobio finansijsku podršku da nastavi realizaciju i u 2013.g. Krajem 2012.g. Centar je započeo realizaciju projekta “Nama je stalo”- Unapređenje socijalne inkluzije osoba sa smetnjama u razvoju i njihovih porodica. Ovo je zajednički projekat Centra za socijalni rad, Centra za djecu sa smetnjama u razvoju iz Nikšića, Centra za socijalni rad iz Užica i NVO

“Dečije srce” iz Beograda. Projekat finansira Evropska unija kroz program prekogranične saradnje Crne Gore i Srbije. Programske aktivnosti trajale su od 17.oktobra 2012.g. do 16.septembra 2013.g. Centar je partner sa Centrom za romske inicijative (CRI) u projektu “Aktivna inkluzija i prava Romkinja na zapadnom Balkanu” koji će se odvijati u period januar 2013.g.- decembar 2014.g. Projekat finansira austrijska organizacija CARE INTERNATIONAL. Tokom 2013.g. Kao saradnik NVO-a “EVIVA PIVA” Centar se pojavljuje u projektu “Integrisana usluga kućne njege starih lica” u opštini Plužine. Trajanje ovog projekta planirano je od 1.jula 2013.g. – 31.marta 2014.g. Centar je saradivao sa brojnim ustanovama i institucijama i nevladinim sektorom.Od prvih izdavajamo saradnju sa UNDP-om, UNICEF-om, lokalnim samoupravama, MUP-om, Opštinom i Dječijom bolnicom, Fondom zdravstva, Elektrodistribucijom, Crvenim krstom, školama, sudovima, Tužilaštvom. Na zahtjeve medija ili nevladinih organizacija Centar je pružao podatke i informacije o svom radu i o korisnicima pojedinih socijalno-zaštitnih prava.

Centar ima status regionalnog i čine ga matična služba u Nikšiću i područne službe u Plužinama i Šavniku. Prema unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji rada u Centru djeluju dvije službe: 1.Služba za stručni socijalni rad i dječiju zaštitu, 2.Služba za pravne i računovodstvene poslove i dvije područne službe u kojima se obavlja polivalentan vid socijalnog rada, a u matičnoj službi pored rada prema referatima, djelatnost se obavlja u okviru stručnih timova kada su u pitanju složeniji problem socijalne patologije kao što su razvodi brakova, disfunkcionalne porodice, nasilje u porodici, zaštita djece od zanemarivanja i zloupotreba, maloljetnička delinkvencija i sl. U okviru Centra djeluje šest stručnih timova, a sačinjavaju ih kompetentni stručni radnici: a) tim za materijalno obezbjeđenje porodice sačinjavaju socijalni radnici, pravnik i direktor Centra, b) tim za zaštitu djece bez adekvatnog roditeljskog staranja sačinjavaju socijalni radnik, psiholog, pedagog i pravnik, c) tim za maloljetničku delinkvenciju sačinjavaju socijalni radnik, psiholog i pedagog, d) tim za zaštitu braka i porodice čine socijalni radnik, psiholog i pedagog, e) tim za zaštitu starih i invalidnih lica čine socijalni radnik, psiholog i pravnik, i f) tim za zaštite od nasilja u porodici ima međusektorski karakter i sastavljen je od socijalnog radnika, psihologa, pedagoga i pravnika iz Centra, kao i stručnih radnika iz drugih ustanova i institucija - iz obrazovnih i zdravstvenih ustanova, pravosuđa i policije, nevladinih organizacija.

Na kraju 2013.g. u Centru je poslove obavljalo ukupno 40 radnika - u matičnoj službi u Nikšiću 34, u Plužinama dvoje i u Šavniku četvero zaposlenih.

Izvještaj o radu Centra za socijalni rad sadrži vrste i oblike zaštite koji su se realizovali i primjenjivali u 2013.g., zatim obim korišćenja pojedinih prava sa nekim karakterističnim obilježjima korisnika i visinu finansijskih sredstava koja su bila potrebna za alimentiranje pojedinih prava.

1. Materijalno obezbjeđenje porodice

Odjeljci u izvještaju sadrže podatke i pokazatelje za 2013.godinu za korisnike prava na materijalno obezbjeđenje.

Prema podacima za decembar 2013.g. najbrojnije su jednočlane, nepotpune porodice kojih je bilo 612 (30,45%), zatim potpune četvoročlane – 419 (20,85%), slijede tročlane – 403 (20,05%), dvočlane – 275 (13,68%), petočlane porodice – 247 (12,29%) itd.

Ključna restriktivna odredba u korišćenju materijalnog obezbjeđenja odnosi se na porodice u kojima su oba roditelja nezaposlena i radno sposobna – pravo im je ograničeno na devet mjeseci u dvanestomjesečnom intervalu, s tim da nakon tri mjeseca mogu ponovo, ukoliko nije došlo do poboljšanja njihovih socijalno-ekonomskih prilika, da ostvare pravo na materijalno obezbjeđenje. Prema čl.27 Zakona "Centar za socijalni rad može, na osnovu individualnog plana aktivacije, zaključiti sporazum sa korisnikom materijalnog obezbjeđenja o aktivnom prevazilaženju njegove nepovoljne socijalne situacije, koji sadrži aktivnosti i obaveze korisnika, kao i prestanak prava na materijalno obezbjeđenje u slučaju neopravdanog neizvršavanja obaveza iz sporazuma.

Sadržinu i oblik individualnog plana aktivacije propisuje nadležni organ državne uprave". Izuzete su od ovog pravila porodice u kojima je neko od djece korisnik dodatka za njegu i pomoć.

Mjesečne promjene tokom 2013.g. u broju porodica i lica po opštinama prikazane su u tabeli 1-I.

Tabela 1-I
Broj porodica i lica po opštinama i mjesecima u 2013.g.

opština/ mjesec	Nikšić		Plužine		Šavnik		ukupno	
	br.porod.	br. lica	br.porod.	br. lica	br.porod.	br. lica	br.porod.	br. lica
XII 2012.g.	1.997	5.992	86	163	103	209	2.186	6.364
I 2013.g.	1.996	5.992	84	158	100	198	2.180	6.348
II 2013.g.	2.002	6.024	85	161	100	198	2.187	6.383
III 2013.g.	2.018	6.094	87	173	101	200	2.206	6.467
IV 2013.g.	2.054	6.205	88	179	101	200	2.243	6.584
V 2013.g.	2.055	6.166	88	177	101	199	2.244	6.542
VI 2013.g.	2.057	6.178	88	180	103	203	2.248	6.561
VII 2013.g.	2.013	5.998	87	175	102	201	2.202	6.374
VIII 2013.g.	1.990	5.919	86	170	102	201	2.178	6.290
IX 2013.g.	1.937	5.719	81	153	98	192	2.116	6.064
X 2013.g.	1.855	5.396	80	153	98	190	2.033	5.739
XI 2013.g.	1.844	5.333	78	144	98	190	2.020	5.667
XII 2013.g.	1.835	5.285	76	140	99	197	2.010	5.622
promjena	-162	-707	-10	-23	-4	-12	-176	-742
prom. u %	8,11	11,80	11,63	14,11	3,88	5,74	8,08	11,66

U nikšićkoj opštini za godinu dana broj porodica umanjen je za 162 (8,11%) a broj lica za 707 (11,80%), u plužinskoj opštini smanjen je broj za 10 porodica (11,63%) i 23 lica (14,11%), u šavničkoj opštini manje je 4 porodice (3,88%) a broj lica je manji za 12 (5,74%). Na nivou sve tri opštine bilježimo pad broja porodica (176 porodica ili 8,08%) i članova porodica (742 lica ili 11,66%).

Na kraju 2013.g. u decembru mjesecu, po diskrecionim odlukama Centra za socijalni rad, pravo na materijalno obezbjeđenje ostvarivalo je 30 porodica (1,49%) – u opštini Nikšić 28 porodica (1,53%), u opštini Plužine jedna (1,32%) i u opštini Šavnik jedna porodica (1,00%). Istovremeno 160 lica (2,51%) koristi materijalno obezbjeđenje i dodatak za njegu i pomoć, a 21 lice istovremeno su korisnici materijalnog obezbjeđenja, dodatka za njegu i pomoć i lične invalidnine.

Od ukupnog broja, takođe u decembru 2013.g. u nikšićkoj opštini bilo je nastanjeno 1.835 porodica (91,29%) sa 5.285 članova (94,00%), u plužinskoj 76 porodica (3,78%) sa 140 članova (2,49%) i u šavničkoj opštini 99 porodica (4,93%) sa 197 članova (3,50%).

Obuhvat stanovništva materijalnim obezbjeđenjem porodice u decembru 2013.g. prikazan je u tabeli 1-II.

Tabela 1-II

Obuhvat stanovništva materijalnim obezbjeđenjem (decembar 2013.g.)

opština	broj stanovnika	broj korisnika MOP-a	%
Nikšić	72.824	5.285	7,26
Plužine	3.286	140	4,26
Šavnik	2.077	197	9,48
ukupno	78.187	5.622	7,19

(Procenti su izračunati prema popisu stanovništva iz 2011.godine).

Novčani, finansijski pokazatelji materijalnog obezbjeđenja porodice u 2013.g. prikazani su u tabeli 1-III.

Tabela 1-III

Mjesečni novčani iznosi materijalnog obezbjeđenja u 2013.g. (u eurima)

mjesec/opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	180.786,50	6.255,40	7.616,70	194.658,60
februar 2013.g.	181.950,25	6.346,90	7.616,70	195.913,85
mart 2013.g.	182.965,15	6.648,05	7.692,90	197.306,10
april 2013.g.	188.923,89	6.768,75	7.692,90	203.385,54
maj 2013.g.	185.345,80	6.740,75	7.680,20	199.766,75
jun 2013.g.	186.092,80	7.035,25	7.789,45	200.917,50
jul 2013.g.	183.314,00	6.638,95	7.827,30	197.780,25
avgust 2013.g.	182.358,62	6.577,95	7.827,30	196.763,87
septembar 2013.g.	177.287,82	6.033,25	7.550,20	190.871,27
oktobar 2013.g.	169.585,70	6.320,70	7.520,70	183.430,10
novembar 2013.g.	170.132,65	5.813,20	7.584,80	183.530,62

decembar 2013.g.	166.496,60	5.626,55	7.728,70	179.851,85
ukupno	2.155.239,75	76.808,70	92.127,85	2.324.176,30
mjesečni prosjek	179.603,31	6.400,72	7.677,32	193.681,35

Novi zakon u minimalnom procentu povećao je iznose za pojedine kategorije porodica, a uveo je i kategoriju lica koje je kao maloljetnik bilo bez roditeljskog staranja i kome je dodijeljen maksimalan iznos materijalnog obezbjeđenja, s tim što mu je materijalno obezbjeđenje ograničeno na pet godina. Iznosi materijalnog obezbjeđenja od 1.jula 2013.g. za pojedinca odnosno porodicu koji nemaju nikakve prihode su sledeći: za pojedinca 64,10 eura, za dvočlanu porodicu 77,00 eura, za tročlanu 92,40 eura, za četvoročlanu 109,10 eura, za porodice sa pet i više članova 121,90 eura i za lica koje je kao dijete bilo bez roditeljskog staranja 121,90 eura. Za pojedinca ili porodice koji koriste pravo po diskrecionim odlukama iznosi obezbjeđenja su umanjeni za 50,00%.

Učešće korisnika iz opštine Nikšić u ukupnoj sumi materijalnog obezbjeđenja na godišnjem nivou iznosi 92,74%, korisnicima iz opštine Plužine pripalo je 3,30% i porodicama iz opštine Šavnik 3,96%.

2.Dječiji dodaci

Novim zakonom redefinisano je osnov po kome se stiče pravo na dječije dodatke, dok u praktičnom smislu u ostvarivanju ovog prava nema bitnijih promjena. Visina dodataka za pet kategorija, neznatno uvećana od jula 2013.g., određena je prema sledećoj skali: za djecu korisnika materijalnog obezbjeđenja visina dodatka je 19,20 eura, za djecu korisnike dodatka za njegu i pomoć (što su u prethodnom periodu bila djeca sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću koja se mogu osposobiti za samostalan život i rad) 25,80 eura, za djecu korisnike lične invalidnine (prema ranijim odredbama zakona djeca sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću koja se ne mogu osposobiti za samostalan život i rad) 32,10 eura, za djecu bez roditeljskog staranja, takođe, 32,10 eura i za, što je novouvedena kategorija korisnika dodataka, djecu "čiji je roditelj, usvojlac, starlac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije" iznos dodatka je 19,20 eura.

Podaci u odjeljku odnose se na broj porodica i djece koji su uživaoci dječijih dodataka tokom 2013.g. (tabela 2-I), mjesečne iznose dječijih dodataka po opštinama (tabela 2-II) i broj porodica s obzirom na broj djece u decembru 2013.g. (tabela 2-III).

Tabela 2-I
Broj porodica i djece korisnika dječijih dodataka u 2013.g.

opština / mjesec	Nikšić		Plužine		Šavnik		ukupno	
	br.por.	br.djece	br.por.	br.djece	br.por.	br.djece	br.por.	br.djece
XII 2012	1.622	2.917	20	36	37	81	1.679	3.034
I 2013	1.635	2.940	20	36	36	80	1.691	3.056
II 2013	1.642	2.961	20	36	36	82	1.698	3.079
III 2013	1.651	2.983	19	33	37	83	1.707	3.101
IV 2013	1.676	3.039	20	33	37	83	1.733	3.155
V 2013	1.684	3.056	21	36	35	79	1.740	3.171
VI 2013	1.680	3.054	21	36	34	78	1.735	3.168
VII 2013	1.679	3.052	21	36	34	78	1.734	3.166
VIII 2013	1.664	3.015	20	34	34	78	1.718	3.128
IX 2013	1.629	2.924	20	35	33	75	1.682	3.034
X 2013	1.617	2.903	14	22	33	75	1.664	3.000
XI 2013	1514	2715	14	22	29	65	1557	2802
XII 2013	1.505	2.703	14	23	29	65	1.548	2.791
promjena	-117	-214	-6	-13	-8	-16	-131	-243
prom.u %	7,21	7,34	30,00	36,11	21,62	19,75	7,80	8,00
prosjeck	1.631,33	2.945,42	18,66	31,92	33,92	76,75	1.983,92	3.054,08

Tabela 2-II
Mjesečni novčani iznosi dječijih dodataka u 2013.g. (u eurima)

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	58.354,00	684,00	1.558,40	60.596,40
februar 2013.g.	58.534,60	684,00	1.596,40	60.815,00
mart 2013.g.	59.032,50	627,00	1.615,40	61.274,90
april 2013.g.	60.216,90	627,00	1.653,40	62.497,30
maj 2013.g.	60.850,80	608,00	1.539,40	62.998,20
jun 2013.g.	60.496,30	684,90	1.523,40	62.704,60
jul 2013.g.	62.526,20	704,10	1.523,40	63.753,70
avgust 2013.g.	60.496,30	684,90	1.523,40	62.704,60
septembar 2013.g.	58.724,10	684,90	1.525,80	60.934,80
oktobar 2013.g.	59.361,10	435,30	1.465,80	61.262,20
novembar 2013.g.	53.897,70	435,30	1.273,80	55.606,80
decembar 2013.g.	54.534,80	454,50	1.273,80	56.263,10
ukupno	706.025,30	7.313,90	18.098,40	731.437,60
prosjeck	58.835,44	609,49	1.508,20	60.953,13

Tabela 2-III
Broj porodica x broj djece (decembar 2013.g.)

broj djece	Nikšić		Plužine		Šavnik		ukupno	
	br.porod.	br.djece	br.porod.	br.djece	br.porod.	br.djece	br.porod.	br.djece
1 dijete	643	643	8	8	7	7	658	658
2 djece	530	1060	3	6	8	16	541	1082

3 djece	328	984	3	9	14	42	345	1035
4 djece	4	16	-	-	-	-	4	16
ukupno	1.505	2.703	14	23	29	65	1.548	2.791

3. Dodatak za njegu i pomoć

Socijalno-ljekarska komisija je u toku 2013.g. održala sjednice u dva termina 2. i 3. marta i 27.-29. septembra na kojima je rešavala ukupno 900 zahtjeva za dodjelu prava na dodatak za njegu i pomoć, lične invalidnine, pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena, takođe, procjenjivala je radnu sposobnost za pojedine zahtjeve. U navedeni broj su uključeni i zaostali predmeti koji nijesu rešavani na predhodnim sjednicama komisije kao i predmeti u kojima je sud preinačio prvostepena rešenja Centra za socijalni rad. Pravo na dodatak za njegu i pomoć ostvarilo je od 621 zahtjeva 225 lica, pravo na ličnu invalidninu od 35 zahtjeva devet lica, za 239 lica, od ukupno 242 podnijeta zahtjeva, utvrđena je nesposobnost za rad ili je taj status, nakon kontrolnog pregleda, nastavljen. Za jednu majku dodijeljeno je pravo na rad sa polovinom radnog vremena, dok druga majka koja je tražila isto pravo to nije ostvarila. Ukupno je pozitivno riješeno 473 zahtjeva. Preostalih 427 zahtjeva su negativno riješeni ili su odloženi za rešavanje zbog nedolaska podnosilaca zahtjeva na neposredan ljekarski pregled ili su u međuvremenu umrli.

U tabelama 3-I i 3-II izloženi su podaci o broju korisnika naknade tokom 2013.g. po opštinama i mjesecima kao i mjesečni iznosi naknade, takođe, po opštinama i mjesecima.

Tabela 3-I

Broj korisnika dodatka za njegu i pomoć po mjesecima i opštinama u 2013.g.

mjesec/opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
decembar 2012.g.	931	75	50	1.056
januar 2013.g.	927	76	50	1.053
februar 2013.g.	926	76	50	1.052
mart 2013.g.	903	75	49	1.027
april 2013.g.	999	79	55	1.133
maj 2013.g.	992	79	54	1.125
jun 2013.g.	985	78	54	1.117
jul 2013.g.	977	79	53	1.109
avgust 2013.g.	969	79	52	1.100
septembar 2013.g.	957	79	50	1.086
oktobar 2013.g.	946	79	50	1.075
novembar 2013.g.	1.012	89	56	1.157
decembar 2013.g.	996	84	56	1.136
promjena	+65	+9	+6	+80
promjena u %	6,98	12,00	12,00	7,57

U toku 2013.g. pravo na dodatak je ostvarilo 225 lica, dok je ovo pravo obustavljeno za 145 lica.

Prema stanju u decembru 2013.g. od ukupnog broja 170 (14,96%) korisnika dodatka za njegu i pomoć istovremeno je korisnik materijalnog obezbjeđenja, a 192 (17,05%) je korisnik lične invalidnine.

Tabela 3-II

Ukupni iznosi dodatka za njegu i pomoć u 2013.g. (u eurima)

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	59.976,00	5.418,00	3.150,00	68.544,00
februar 2013.g.	59.720,00	4.788,00	3.150,00	67.158,00
mart 2013.g.	57.330,00	4.725,00	3.087,00	65.142,00
april 2013.g.	87.129,00	6.741,00	4.284,00	98.154,00
maj 2013.g.	62.622,00	4.977,00	3.465,00	71.064,00
jun 2013.g.	62.181,00	4.977,00	3.465,00	70.623,00
jul 2013.g.	64.784,40	5.024,40	3.434,40	73.243,20
avgust 2013.g.	62.196,60	5.024,40	3.370,80	70.591,80
septembar 2013.g.	60.928,80	5.024,40	3.370,80	69.324,00
oktobar 2013.g.	60.292,80	5.024,40	3.307,20	68.624,40
novembar 2013.g.	81.471,60	6.360,00	4.452,00	92.283,60
decembar 2013.g.	63.663,60	5.215,20	3.625,20	72.504,00
ukupno	781.795,80	63.298,80	42.161,40	887.256,00
prosjek	65.149,65	5.274,90	3.513,45	73.938,00

Od 1.jula 2013.g. mjesečna visina dodatka za njegu i pomoć je 63,60 eura.

4. Lične invalidnine

U tabeli 4-I prikazan je broj korisnika ličnih invalidnina po mjesecima i opštinama u 2013.g.

Tabela 4-I

Broj korisnika ličnih invalidnina po mjesecima i opštinama u 2013.g.

mjesec/opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
decembar 2012.g.	181	8	8	197
januar 2013.g.	191	8	8	197
februar 2013.g.	181	8	8	197
mart 2013.g.	181	8	8	197
april 2013.g.	185	9	8	202
maj 2013.g.	185	9	7	202
jun 2013.g.	184	9	7	200
jul 2013.g.	184	9	7	200
avgust 2013.g.	184	9	7	200
septembar 2013.g.	184	9	7	200
oktobar 2013.g.	183	9	7	199
novembar 2013.g.	186	9	7	202
decembar 2013.g.	186	9	7	202

promjena	+5	+1	-1	+5
promjena u %	2,76	12,50	12,50	2,54

U izvještajnom periodu broj korisnika lične invalidnine uvećao se za pet lica (2,54%) – pravo na ličnu invalidninu regulisano je za osam, a obustavljeno je za tri lica. Najveći broj korisnika lične invalidnine istovremeno je i korisnik naknade za pomoć i njegu drugog lica koju su ostvarili preko Centra za socijalni rad - takvih je bilo u decembru 2013.g. 195 (96,53%); 30 ovih lica u isto vrijeme koristi dodatak za njegu i pomoć i materijalno obezbjeđenje. Preostalih sedam lica dodatak za njegu i pomoć ostvarila su preko Fonda za penzijsko-invalidsko osiguranje.

Tabela 4-II

Ukupni iznosi naknade za lične invalidnine u 2013.g. (u eurima)

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	19.692,80	870,40	870,40	21.433,60
februar 2013.g.	19.692,80	870,40	870,40	21.433,60
mart 2013.g.	19.692,80	870,40	870,40	21.433,60
april 2013.g.	23.780,80	1.088,00	870,40	22.739,20
maj 2013.g.	20.128,00	979,20	761,60	21.868,80
jun 2013.g.	20.019,20	979,20	761,60	21.760,00
jul 2013.g.	20.221,60	989,10	769,30	21.980,00
avgust 2013.g.	20.221,60	989,10	769,30	21.980,00
septembar 2013.g.	20.221,60	989,10	769,30	21.980,00
oktobar 2013.g.	20.111,70	989,10	769,30	21.870,10
novembar 20123g.	22.419,60	989,10	769,30	24.178,00
decembar 2013.g.	20.441,40	989,10	769,30	21.199,80
ukupno	243.643,90	11.592,20	9.620,60	264.856,70
mjesečni prosjek	20.303,66	966,02	801,72	22.071,39

Mjesečni iznos lične invalidnine od 1.jula 2013.g. je 109,90 eura.

5.Porodični i domski smještaj

Novim Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, odnosno njegovim članovima 64. – 68. uređeno je pravo na porodični smještaj, naime, uveden je porodični smještaj – hraniteljstvo koje se obezbjeđuje za djecu i mlade i porodični smještaj za trudnicu, samohranog roditelja sa djetetom do navršene treće godine života i odraslog i starog lica, kojima je usljed socijalnih prilika potrebno zbrinjavanje.

U toku 2013.g. Centar za socijalni rad je regulisao porodični smještaj za 11 maloljetnika - osmoro djece bez roditeljskog staranja (u tri srodničke i jednoj nesrodničkoj porodici) i troje djece starosti do 3 godine za koja je sa njihovim samohranim majkama obezbijeden smještaj u drugu porodicu. Pravo na ovaj oblik zaštite prestalo je za 13 lica. Na kraju izvještajnog perioda na porodičnom

smještaju nalazilo se ukupno 67 lica - 61 maloljetnih i šest odraslih lica, od kojih su četiri samohrane majke sa djecom mlađom od tri godine.

U nastavku odjeljka navodimo neka obilježja maloljetnika koji se nalaze na porodičnom smještaju.

a) Broj porodica i broj djece: u opštini Nikšić na smještaju se nalazi 51 dijete u 32 porodice, u opštini Plužine troje djece u dvije porodice, u opštini Šavnik troje djece u dvije porodice, u opštini Pljevlja dvoje djece u jednoj porodici i u opštinama Herceg Novi i Čačak po jedno dijete u po jednoj porodici. U 21 porodici smješteno je po jedno dijete, u 14 porodica po dvoje i u četiri porodice po troje djece. Na kraju 2013.g. na porodičnom smještaju nalazilo se 61 dijete u 39 porodica;

b) Razlog smještaja: bez roditelja je 13 djece, bez roditeljskog staranja je 44 djece i troje djece je na uzrastu manjem od 3 godine starosti sa majkama smješteno u hraniteljske porodice; u srodničkim porodicama nalazi se 52, a u nesrodničkim devetoro djece;

c) Materijalni status i potpunost hraniteljskih porodica: za 10 porodica u kojima se nalazi 15 djece ocjenjujemo da im je relativno dobar materijalni status, za 14 porodica sa 25 djece da je prosječan i za 15 porodica sa 21 djetetom ovaj status je nezadovoljavajući, odnosno loš; u potpune 23 hraniteljske porodice smješteno je 36 djece, a u 16 nepotpunih smješteno je 25 djece. Od srodnika koji su prihvatili djecu u pitanju su najčešće djed (14), baba (19), stric(5), strina (4), tetak (3), tetka (4).

d) Uzrast i pol djece: na predškolskom uzrastu (do 6 godina starosti) je osmoro djece, na osnovnoškolskom (od 6-14 godina) 28, na srednjoškolskom (od 15-18 godina) 13 djece i 12 je steklo punoljetstvo, ali su još učenici srednjih škola ili redovni studenti; muškog pola je 34, a ženskog 27 lica na porodičnom smještaju;

e) Vremenski period trajanja porodičnog smještaja: do tri godine ovaj vid zaštite koristi 28 djece, od 4-6 godina 22 djece, od 7-10 godina osam i više od 10 godina na porodičnom smještaju nalazi se tri lica;

Za smještaj lica u drugu porodicu kao i korisničke naknade i nagrade starateljima Centar za socijalni rad je u toku 2013.g. isplatio 187.639,54 eura.

Domskim i drugim vidovima institucionalnog smještaja u 2013.g. zbrinuto je 15 lica - deset lica upućeno je na smještaj u Dom starih u Risnu i dvoje u Dom starih u Bijelom Polju; troje djece smješteno je u Dječiji dom u Bijeloj; u istom periodu prestao je smještaj za 1 lica - za 12 lica u Domu u Risnu, za jedno lice u Domu starih u Bijelom Polju i troje djece iz Dječijeg doma u Bijeloj.

Raspored lica koja se nalaze u domovima i u drugim,specijalizovanim ustanovama socijalne i dječije zaštite sa promjenama u toku 2013.g. daje se u tabeli 5-I.

Tabela 5-I
Broj lica u domskom smještaju

Naziv ustanove	XII 12	smješteno u 2013.g.	napustili smještaj	XII 13
1.Dječiji dom "Mladost", Bijela	4	3	3	4
2.Dom za stara lica "Grabovac", Risan	54	10	12	52
3.Dom starih, Bijelo Polje	2	2	1	3
4.Specijalni zavod za djecu i omladinu, Podgorica	13	-	-	13
5.Centar "1.jun", Podgorica	3	-	-	3
6.Zavod za rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora, Kotor	1	-	-	1
7.Resursni centar za djecu sa smetnjama u mentalnom razvoju i autizam »Podgorica«, Podgorica	2	-	-	2
8.Dom slijepih "Zbrinjavanje", Pančevo	1	-	-	1
9.Zavod za zbrinjavanje odraslih lica "Male pčelice", Kragujevac	2	-	-	2
10.Specijalna bolnica za liječenje mišićnih i neuromišićnih bolesti, Novi Pazar	1	-	-	1
11.Dječiji dom "Kolevka", Subotica	3	-	-	3
12.Dom za lica ometena u razvoju, Tutin	4	-	-	4
ukupno	90	15	16	89

Od 89 lica koja se nalaze na smještaju u ustanovama socijalne zaštite 78 je punoljetnih a 11 maloljetnih. U sedam domova i ustanova u Crnoj Gori na smještaju se nalazi 78, u pet domova i specijalnih ustanova u Srbiji 11 lica. Za 39 lica institucionalni smještaj trajao je do pet godina, za 23 lica od 6-10 godina, za 14 lica od 11-20 godina i za 13 lica smještaj traje više od 20 godina. Za smještaj štíćenika u domovima van Crne Gore tokom 2013.g. isplaćeno je 32.862,40 eura.

6.Usvojenje i starateljstvo

U 2013.g. posredstvom Centra za socijalni rad nije obavljen nijedan postupak usvajanja djece. Tokom godine Centar je odredio mjeru starateljstva za troje maloljetnih lica kojima je regulisan smještaj u drugu porodicu, mjera starateljstva u posebnim slučajevima donesena je za 12 lica i postavljeni su stalni staratelji za 14 lica. Centar je izdao 16 rešenja kojima je odobreno raspolaganje imovinom maloljetnika, uz jedan odbijeni ovakav zahtjev, kao i osam rešenja za regulisanje putnih isprava za maloljetna lica.

7.Zaštita od nasilja u porodici

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici koji je donesen 27.jula 2010.g. (Sl. list RCG br. 46/10) bliže definiše nasilje kao činjenje ili nečinjenje člana porodice kojim se ugrožava fizički, psihički, seksualni ili ekonomski integritet, mentalno zdravlje i spokojstvo drugog člana porodice; određuje institucije koje se bave

zaštitom i propisuje zaštitne mjere kojim bi se sprečavalo i suzbijalo nasilje i otklanjale posledice učinjenog nasilja. U okviru Centra djelovao je stručni tim za zaštitu djece od zanemarivanja i zlostavljanja, i on se u 2011.g. transformisao u tim za zaštitu od nasilja u porodici jer mu se domen poslova proširio.

Tokom 2013.g. Centru za socijalni rad je prijavljeno 59 žrtava nasilja u 52 porodice. (U dvije porodice ista lica su istovremeno bila i nasilnici i žrtve nasilja). Pet žrtava su najmanje po dva puta bile izložene nasilju u ovoj ili u prethodnim godinama, dok je osam lica pokazalo sklonost prema vršenju nasilja u kontinuitetu. U 48 porodica bila je po jedna žrtva nasilja, u dvije po dvije žrtve i u po jednoj porodici bile su tri i četiri žrtve nasilja. Kao žrtve najčešće su bile žene (47 slučajeva) i muškarci (12 slučajeva). Za nasilništvo u porodici prijavljeno je 50 muškaraca i dvije žene. U narednim prikazima obradili smo sve prijavljene slučajeve porodičnog nasilja.

a) Žrtve nasilja: najčešće su nasilju bile izložene supruge (18 slučajeva), vanbračne supruge (šest žena) i osam bivših suprug, zatim, roditelji (četiri majke i pet očeva), devet sestara i tri brata, u po jednom slučaju druga rodbina ili član porodice (brat od strica, sestra od ujaka, snaha, stric, suprug i vanbračni suprug).

b) Počinioci nasilja: suprug (17), vanbračni suprug (5) i bivši suprug (8), slijede sinovi i braća u po osam slučajeva i u po jednom slučaju drugi članovi porodice (brat od strica, brat od tetke, bratanić, djever, suprug i vanbračna suprug). Pod uticajem alkohola počinjena su dva, pod uticajem narkotika jedno i jedno nasilništvo počinio je duševni bolesnik;

c) Vrsta nasilja: fizičkom nasilju bilo je izloženo 24, psihičkom 34 i seksualnom jedno lice. (Četvrti tip nasilja – ekonomsko nasilje nijesmo zabilježili u ovoj godini). Ova četiri svedena tipa se ispoljavaju u niz raznovrsnih oblika koje smo tokom godine registrovali kao što su: upotreba fizičke sile, verbalni napadi, nazivanje pogrđnim imenima, prijeteći napadom, seksualno uznemiravanje, nanošenje psihičkog bola, vrijeđanje itd. Sam nasilni čin sadržao je, najčešće, više ovih oblika nasilja.

d) Podnosioci prijave: same žrtve su u šest slučajeva prijavile nasilje, područni organ za prekršaje za 42 slučaja i policija je podnijela četiri prijave.

e) Prijave prema nasilnicima: Uprava policije podnijela je 46 prekršajnih prijave i na sve prijave vođeni su prekršajni postupci; pored toga, policija je donijela i tri naredbe o udaljavanju iz stana.

f) Tražene i izrečene mjere zaštite: na 15 traženih zaštitnih mjera (novčano kažnjavanje, udaljavanje iz stana, zabrana približavanja) izrečene su sledeće zaštitne mjere i sankcije: kazne zatvora u pet slučajeva (10, 20 i 30 dana), novčane kazne u 16 slučajeva, udaljenje iz stana (na 30 dana) u šest slučajeva, zabrana

približavanja (jedan, dva, šest mjeseci ili jedna godina) u 11 slučajeva. Češće su donošene kombinovane kaznene mjere.

g) Mjere koje je preduzimao Centar: obilasci porodica, razgovori sa supružnicim i drugim članovima porodica, savjetodavni rad, prisustvo razgovorima u policiji, davanje mišljenja o svishodnosti izricanja zaštitnih mjera, posredovanje prilikom kontakata roditelja i djece ili preuzimanja djece i druge mjere.

8. Zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja

Zlostavljana i zanemarivana djeca u 2013.g.

a) Uzrast i pol djece: predškolski uzrast (1-5 godina starosti) – četiri djevojčice, osnovnoškolski uzrast (6-14 godina) - osmoro djece (dva muškog i šest ženskog pola), na srednješkolskom uzrastu (15-18 godina) je devetoro djece (četiri muškog i pet ženskog pola);

b) Broj porodica i broj djece: 15 porodica je sa po jednim djetetom, tri su porodice sa po dvoje djece. U ukupno 18 porodica 21 dijete je zlostavljano ili zanemarivano;

c) Potpunost porodica – u osam potpunih porodica (računajući i dvije vanbračne zajednice) je osam žrtava zlostavljanja, devet porodica su nepotpune sa 12 djece – u šest brakova koji su razvedeni ugroženo je osmoro djece i u tri porodice samo sa jednim roditeljem živi četvoro djece; krajem godine građani, odnosno policija našla je na ulici romsku djevojčicu nepoznatih roditelja i nepoznatog prebivališta. Ukupan broj svih članova u ovim porodicama (ne računajući navedeni slučaj) iznosi 80, od toga je 51 dijete, a od njih je 20 zlostavljano ili zanemarivano.

d) Podnosioci prijave za zlostavljanje i zanemarivanje djece navedeni su u tabeli 8-I.

Tabela 8-I
Podnosioci prijave - broj porodica i broj djece

r.br.	podnosioci prijave	br. por.	br. djece
1.	sama žrtva	1	1
2.	majka	2	3
3.	policija	8	9
4.	Područni organ za prekršaje	3	3
5.	CSR Budva	1	1
6.	CSR Kotor	1	1
7.	školski radnici	1	1
8.	neko drugi (baba)	1	2
ukupno		18	21

e) Klasifikacija zlostavljanja i zanemarivanja sadrži četiri osnovna tipa – fizičko, psihičko i emocionalno, seksualna zloupotreba, grubo zanemarivanje. U

tabeli 8-II prikazan je broj djece i porodica s obzirom na vrstu zlostavljanja /zanemarivanja.

Tabela 8-II

Zlostavljanje i zanemarivanje djece - broj porodica i broj djece

r.br.	vrsta zlostavljanja i zanemarivanja	broj porod.	broj djece
1.	fizičko zlostavljanje	6	7
2.	psihičko i emocionalno	4	5
3.	seksualna zloupotreba	3	3
4.	grubo zanemarivanje	5	6
ukupno		18	21

f) kao zlostavljači najčešće se pojavljuju najbližiji srodnici - u deset slučajeva očevi su zlostavljali ili zanemarivali 13 djece, u dva slučaja majke čije su žrtve dvoje djece, u po jednom slučaju se brat, djed i očuh pokazuju kao nasilnici, u jednom su, vjerovatno, roditelji grubo zanemarivali dijete. U 18 porodica zanemarivano i zlostavljano je 21 dijete – dva slučaja sa dvije žrtave spadaju u neporodično nasilje.

9. Poremećeni porodični odnosi

Stručni tim Centra za zaštitu braka i porodice u toku 2013.g. posredovao je u 31 slučaju razvoda brakova dajući mišljenje i predloge o povjeravanju djece jednom od roditelja (u navedeni broj uključeno je šest vanbračnih zajednica koje su se raspale) i u 32 slučaja poremećenih porodičnih odnosa (u ovim porodicama bile su dvije vanbračne zajednice). U izvještaju navodimo pojedina karakteristična socio-demografska obilježja ova dva tipa porodica.

A - razvodi brakova

Tim za zaštitu braka i porodice pružao je usluge djeci i partnerima prije sudskog postupka rastave bračne/vanbračne zajednice (savjetodavni rad sa porodicama sa poremećenim odnosima u cilju prevazilaženja problema i boljeg funkcionisanja zajednice – ako su partneri još uvijek zajedno, ili eventualnog nastavka zajednice – ako već ne žive zajedno, posredovanje u postizanju dogovora sa roditeljima oko kontakata sa djecom do donošenja presude), u toku samog postupka rastave (sudovima su dostavljana mišljenja o povjeravanju djece i predlozi o modalitetima i dinamici obavljanja kontakata djece i roditelja, u pojedinim slučajevima vršen je nadzor nad izvršenjem privremene sudske mjere koja je vezana za viđenja djece) i nakon izricanja presude (savjetodavni rad vezan za sve aktuelne probleme koji se pojavljuju posle raspada zajednice – problemi oko kontakata, nepoštovanja presude, instruisanja i usmjeravanja djece protiv drugog roditelja itd.). Pojedina »rizična« viđenja organizuju se pod nadzorom stručnog radnika u porostorijama Centra za socijalni rad ili po presudi ili po dogovoru sa roditeljima.

a) Starost partnera

Tabela 9-I
Starost partnera u vrijeme sklapanja braka

starosna grupa/pol	muškarci	žene	ukupno
do 25 godina	6	18	24
26 g. – 35 g.	15	11	26
36 g. – 45 g.	7	2	9
46 i više godina	3	-	3
ukupno	31	31	62

Muškarci su stupali u brak sa prosječnom starošću od 31,7 godina, a žene sa 25,2 godine starosti.

Tabela 9-II
Starost partnera u vrijeme razvoda

starosna grupa/pol	muškarci	žene	ukupno
do 25 godina	1	3	4
26 g. – 35 g.	8	17	25
36 g. – 45 g.	13	9	22
46 g. – 55 g.	7	2	9
56 i više godina	2	-	2
ukupno	31	31	62

U vrijeme razvoda prosječna starost muškaraca bila je 40,8 godina, a žena 34,2 godine. Ovi brakovi su trajali u prosjeku 8,9 godina: do 3 godine trajalo je sedam brakova, od 4-6 godina četiri braka, od 7-10 godina devet, od 11-15 godina četiri braka, od 16-20 godina pet i više od 20 godina trajala su dva braka.

b) Obrazovni i radni status partnera - muškarci: jedan nije nikada pohađao školu, četvorica su nekvalifikovani radnici, 23 ima srednjoškolsko, jedan više i dvojica visokoškolsko obrazovanje; petnaest muškaraca je zaposleno, 12 je nezaposleno, dvojica imaju privatni biznis i dvojica su penzioneri. Žene: jedna ima završenu osnovnu školu, takođe, jedna je nekvalifikovana radnica, 24 imaju završenu srednju školu, četiri su sa visokoškolskim obrazovanjem i jedna je studentkinja. Jedanaest žena je u radnom odnosu, 19 je nezaposleno i jedna ima privatni biznis. U najvećem broju, u 21 braku obrazovni nivo partnera je isti, u dva slučaja partner ima viši obrazovni nivo, a u osam su partnerke obrazovanije. U devet porodica oba partnera su materijalno obezbijeđena, odnosno zaposlena ili imaju prihod kao penzioneri, a u devet porodica su oba partnera nezaposlena - četiri porodice su korisnici materijalnog obezbjeđenja.

c) uzrast i pol djece - sa po jednim djetetom bilo je 14 porodica, sa po dvoje djece 13 i sa po troje djece su četiri porodice. Na predškolskom uzrastu (do šest godina starosti) je 18 djece, na osnovnoškolskom (od 6-14 godina) 29 djece, na srednjoškolskom (od 15-18 godina) troje i dvoje je punoljetno. U ovim brakovima rođeno je 52 djece. Muškog pola je ukupno 26, a ženskog, takođe, 26 djece.

d) Zahtjevi za mišljenja i predloge o povjeravanju djece - stručni tim Centra je dostavio obrazložene predloge o povjeravanju djece na 15 zahtjeva Osnovnog suda u Nikšiću, po jedan na zahtjeve Osnovnih sudova u Podgorici, Danilovgradu i Čačku; za svoje potrebe Centar je uradio 12 izvještaja i jedan izvještaj na zahtjev Centra za socijalni rad u Podgorici.

B - porodice sa poremećenim odnosima

a) Starost partnera

Tabela 9-IV

Starost partnera u vrijeme sklapanja braka

starosna grupa/pol	muškarci	žene	ukupno
do 25 godina	9	25	34
26 g. – 35 g.	18	6	24
36 g. – 45 g.	4	-	4
46 i više godina	1	-	1
nepoznato	-	1	1
ukupno	32	32	64

Muškarci su stupali u brak sa prosječnom starošću od 29,8 godina, a žene sa 21,9 godina starosti.

Tabela 9-V

Starost partnera u vrijeme prijave za poremećene odnose

starosna grupa/pol	muškarci	žene	ukupno
do 25 godina	1	4	5
26 g. – 35 g.	11	18	29
36 g. – 45 g.	11	6	17
46 g. – 55 g.	5	3	8
56 g. i više	4	-	4
nepoznato	-	1	1
ukupno	32	32	64

U vrijeme javljanja u Centru zbog poremećenih odnosa prosječna starost muškaraca bila je ravno 40,00 godina, a žena 32,2 godine. Ovi brakovi su trajali u prosjeku 9,9 godina - do 3 godine trajalo je osam brakova, od 4-6 godina šest brakova, od 7-10 godina pet, od 11-15 godina pet, od 16-20 godina pet i tri braka trajaju više od 20 godina (jedan čak 33 godine).

b) Obrazovni i radni status partnera - muškarci: po dva muškaraca su sa završenom osnovnom školom ili su nekvalifikovani radnici, 27 imaju srednju školu i za jednog nemamo podatak o obrazovnom nivou. Dvanaest muškaraca je zaposleno, 14 nije zaposleno, četvorica imaju sopstveni biznis, jedan je penzioner i za jednog nije nam poznat radni status. Žene: dvije imaju završenu osnovnu školu, dvije su nekvalifikovane radnice, 22 su sa srednjoškolskim obrazovanjem, tri su sa višim, dvije sa visokim i za jednu nemamo podatak o završenoj školi. Dvanaest žena je u radnom odnosu, 19 nije zaposleno i za jednu ženu nije nam poznat radni status. U 22 porodice obrazovni nivo partnera je isti, u dvije

muškarac ima viši stepen obrazovanja, u sedam žene su obrazovanije od partnera, u jednom slučaju nepoznat nam je ovaj odnos. U osam slučajeva oba partnera su materijalno obezbijeđena, jer su u radnom odnosu, u deset porodica oba partnera su nezaposlena, u devet muškarci su zaposleni a žene nijesu, u četiri žene rade a muškarci su nezaposleni i za jednu porodicu nememo podatak o zaposlenosti; od ovih porodica šest su korisnici materijalnog obezbjeđenja.

c) Uzrast i pol djece - sa po jednim djetetom bilo je 15 porodica, sa po dvoje djece 14, po troje djece imaju dvije porodice i četvoro djece jedna porodica. Na predškolskom uzrastu (do šest godina starosti) je 22 djece, na osnovnoškolskom (od 6-14 godina) 18 djece, na srednješkolskom (od 15-18 godina) osmoro djece i petoro je punoljetno. U ovim brakovima rođeno je 53 djece. Muškog pola je 25 a ženskog 28 djece.

10. Maloljetnička delinkvencija

U toku 2013.g. u Centru za socijalni rad prijavljeno je 50 delinkvenata. Centar je dobio prijave, u najvećem broju, od Suda - 46 prijava, tri od policije i jednu iz škole. Po prvi put za učinjene prestupe prijavljeno je 40, a prestupe u povratu načinilo je deset maloljetnika. Stopa recidiva u 2013.g. iznosi 20,00%.

a) Uzrast maloljetnih prestupnika –jedan je trinaestogodišnjak, uzrasta od 14 godina starosti su trojica, sa 15 godina osam, sa 16 godina deset, sa 17 godina 21, sa 18 godina 7 maloljetnika. Od 50 prijavljenih prestupnika 48 je muškog i dvije su ženskog pola.

b) Školski status prestupnika – pet prestupnika pohađa osnovnu školu, 32 su srednjoškolci, osmoro je napustilo redovno školovanje i pet ne pohađaju školu. Među onih 37 koji pohađaju redovnu nastavu dvojica su odlični učenici, devet imaju vrlo dobar uspjeh, 22 dobar, jedan dovoljan uspjeh i trojica nedovoljan uspjeh u školovanju; osnovnu školu pohađaju četvorica prestupnika, u Srednju stručnu ide 19 maloljetnika, u Ekonomsku devet, u Elektroškolu jedan, u Gimnaziju dva i u Mašinsku školu jedan maloljetnik.

c) Vrsta i broj prestupa – najveći broj maloljetnika je prijavljen zbog prekršaja u saobraćaju (u pitanju je vožnja bez položenog vozačkog ispita) – 23 prijavljena, zbog tuča tri, nasilničkog ponašanja i nasilja u porodici četvorica, krađe i teške krađe počinila su tri prestupnika, šest je narušavalo javni red i mir, trojica su omalovažavali policijske službenike, jedan zbog poremećaja u ponašanju u školi. Samostalno je prestupe počinilo 37 maloljetnika a prestupe u grupi izvršilo je 13 maloljetnika

d) Od ukupnog broja 39 prestupnika potiče iz potpunih porodica, a 11 iz nepotpunih – pet je iz razvedenih brakova, šest ima samo po jednog roditelja (drugi roditelj je umro).

e) Izrečene vaspitne mjere – za 36 maloljetnika izrečene su opomene, za četvoricu ukor, za jednog pojačan nadzor organa starateljstva (mjera pojačanog nadzora organa starateljstva sadrži praćenje ponašanja i učenja prestupnika, podrška socijalnog radnika maloljetniku i njegovoj porodici, pomoć u razrešavanju eventualnih porodičnih problema i sl.), jedan je upućen u Centar za djecu i mlade "Ljubović" u Podgorici, jedan je dobio ukor direktora škole a za sedam maloljetnika postupci o mjerama nijesu završeni. Jedan maloljetnik koji je počinio prestup u prethodnoj godini završio je boravak u Centru "Ljubović" 1.aprila 2013.g. a za jednog se sprovodi mjera društveno korisnog rada tokom ove godine.

Stručni radnik Centra za socijalni rad prisustvovao je sudskim i prekršajnim postupcima protiv maloljetnika.

11.Refundiranje boravka djece u predškolskim ustanovama

Djeci korisnika materijalnog obezbjedjenja koja pohađaju predškolske ustanove Centar je sufinansirao 50% troškova boravka u tim ustanovama. Tokom 2013.g. za boravak ukupno 1.665 djece tokom godine refundirani su troškovi u visini od 28.399,90 eura.

12.Naknade za porodijska odsustva i opreme za novorođenu djecu

Već su pomenute restriktivne odredbe Zakona koje se tiču refundacija za porodilje iz radnog odnosa. Budući da su stope refundacija u znatnoj mjeri izmijenjene ovdje navodimo član 51. Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti koji uređuje visinu i način obračuna refundacija za porodilje iz radnog odnosa.

“Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je prosječna zarada zaposlenog za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

2) od šest do 12 mjeseci neprekidno, je 70% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

3) od tri do šest mjeseci neprekidno, je 50% od prosječne zarade zaposlenog zavrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

4) do tri mjeseca je 30% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio ostvarivanju prava na porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava iz stava 1. tačka 1. ovog člana može se utvrditi najviše do iznosa dvije prosječne zarade zaposlenog u državi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Visina sredstava iz stava 1 tač. 2), 3) i 4) ovog člana može se utvrditi najviše do iznosa jedne prosječne zarade zaposlenog u državi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike”. Centar je u drugoj polovini godine obavio reviziju prava na refundacije usklađujući ga s novim zakonskim odredbama.

U sledećim tabelama prikazani su: ukupni mjesečni broj zahtjeva za refundacije u 2013.g. (tabela 12-I), mjesečni iznosi refundacija u 2013.g. (tabela 12-II), mjesečni broj zahtjeva za naknade za nezaposlene porodilje u 2013.g.(tabela 12-III), mjesečni iznosi naknada u 2013.g. (tabela 12-IV), zatim mjesečni pregled broja zahtjeva tokom 2013.g. (tabela 12-V) i mjesečni iznosi opreme tokom 2013.g. (tabela 12-VI).

Tabela 12-I
Broj zahtjeva za refundacije trudničkih bolovanja u 2013.g.

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	168	1	-	169
februar 2013.g.	165	1	-	166
mart 2013.g.	181	1	-	182
april 2013.g.	155	1	-	156
maj 2013.g.	174	-	-	174
jun 2013.g.	151	-	-	151
jul 2013.g.	113	-	-	113
avgust 2013.g.	129	-	-	129
septembar 2013.g.	108	-	-	108
oktobar 2013.g.	103	-	-	103
novembar 2013.g.	101	-	-	101
decembar 2013.g.	97	-	-	97
ukupno	1.645	4	-	1.649
mjesečni prosjek	137,08	0,33	0,00	137,42

Tokom 2013.g. poslodavci su Centru za socijalni rad podnijeli 164 nova zahtjeva za refundacije porodiljskih bolovanja.

Tabela 12-II
Mjesečni iznosi refundacija trudničkih bolovanja u 2013.g.

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	114.337,30	857,40	-	115.194,70
februar 2013.g.	115.077,38	857,40	-	115.934,78
mart 2013.g.	126.354,88	857,20	-	127.230,08
april 2013.g.	98.119,04	857,20	-	98.994,24
maj 2013.g.	116.271,11	-	-	116.271,11
jun 2013.g.	104.371,56	-	-	104.371,56
jul 2013.g.	62.863,72	-	-	62.863,72
avgust 2013.g.	70.041,60	-	-	70.041,60
septembar 2013.g.	48.541,13	-	-	48.541,13
oktobar 2013.g.	47.836,13	-	-	47.836,13

novembar 2013.g.	58.154,69	-	-	58.154,69
decembar 2013.g.	61.266,70	-	-	61.266,70
ukupno	1.023.235,24	3.465,20	-	1.026.700,44
mjesečni prosjek	85.269,60	288,77	0,00	85.558,37

U prosjeku po jednom zahtjevu za refundaciju trudničkog bolovanja isplaćivano je tokom 2013.g. 622,62 eura.

Tabela 12-III

Broj zahtjeva za naknade za nezaposlene porodilje u 2013.g.

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	394	8	10	412
februar 2013.g.	394	9	10	413
mart 2013.g.	378	8	12	398
april 2013.g.	369	9	10	388
maj 2013.g.	370	9	9	368
jun 2013.g.	363	11	9	383
jul 2013.g.	348	11	10	369
avgust 2013.g.	361	15	9	385
septembar 2013.g.	374	15	8	397
oktobar 2013.g.	378	16	7	401
novembar 2013.g.	403	15	8	426
decembar 2013.g.	412	14	9	435
ukupno	4.544	140	111	4.795
mjesečni prosjek	378,66	11,66	9,25	399,58

U 2013.g. Centar je primio 413 zahtjeva za naknade nezaposlenim porodiljama.

Tabela 12-IV

Mjesečni iznosi naknada za nezaposlene porodilje u 2013.g.

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	9 945,40	202,80	262,00	10.410,20
februar 2013.g.	9 801,20	226,30	262,00	10.289,50
mart 2013.g.	9 583,60	188,50	300,40	10.072,50
april 2013.g.	9.369,60	253,40	260,00	9.885,00
maj 2013.g.	9.399,40	235,80	235,80	9.871,00
jun 2013.g.	9.064,80	235,70	235,80	9.536,30
jul 2013.g.	21.622,20	684,20	604,60	22.911,00
avgust 2013.g.	22.452,00	889,00	576,90	23.917,90
septembar 2013.g.	22.786,80	954,90	497,90	24.239,60
oktobar 2013.g.	23.390,70	965,60	420,30	24.776,60
novembar 2013.g.	26.383,30	942,20	402,10	25.727,60
decembar 2013.g.	25.321,80	851,80	604,20	27.777,80
ukupno	198.120,80	6.630,20	4.664,00	209.415,00
mjesečni prosjek	16.510,06	552,52	388,67	17.451,25

Mjesečna naknada za bolovanja nezaposlenih porodilja iznosi 64,10 eura.

U 2013.godini iznos bolovanja je smanjen za 14,68% u odnosu na prethodnu, 2012.g., što je posledica primjene novih zakonskih odredbi u drugoj polovini godine.

Tabela 12-V

Broj zahtjeva za opreme za novorođenu djecu u 2013.g.

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	75	1	1	77
februar 2013.g.	65	1	2	68
mart 2013.g.	65	1	2	68
april 2013.g.	45	1	-	46
maj 2013.g.	62	1	-	63
jun 2013.g.	49	3	-	52
jul 2013.g.	60	1	1	62
avgust 2013.g.	70	5	-	75
septembar 2013.g.	81	1	-	82
oktobar 2013.g.	73	2	1	76
novembar 2013.g.	68	-	2	70
decembar 2013.g.	82	2	3	87
ukupno	795	19	12	826
mjesečni prosjek	66,25	1,58	1,00	68,83

Tabela 12-VI

Mjesečni iznosi oprema za novorođenu djecu u 2013.g.

mjesec / opština	Nikšić	Plužine	Šavnik	ukupno
januar 2013.g.	7.980,00	105,00	105,00	8.190,00
februar 2013.g.	6.930,00	105,00	210,00	7.245,00
mart 2013.g.	6.930,00	105,00	210,00	7.245,00
april 2013.g.	4.725,00	105,00	-	4.830,00
maj 2013.g.	6.510,00	105,00	-	6.615,00
jun 2013.g.	5.145,00	315,00	-	5.460,00
jul 2013.g.	6.366,00	106,10	106,10	6.578,20
avgust 2013.g.	7.427,00	636,60	-	8.063,60
septembar 2013.g.	8.806,30	212,20	-	9.018,50
oktobar 2013.g.	7.745,30	212,20	106,10	8.063,60
novembar 2013.g.	7.427,00	-	212,20	7.639,20
decembar 2013.g.	8.700,20	212,20	318,30	9.230,70
ukupno	84.691,80	2.219,30	1.267,70	88.178,80
mjesečni prosjek	7.057,65	184,94	105,64	7348,23

Visina opreme za novorođenu djecu iznosi 106,10 eura.

13. Povlastice za prevoz invalidnih lica

Pravo na povlastice u javnom, unutrašnjem saobraćaju imaju korisnici naknada na pomoć i njegu drugog lica i korisnici lične invalidnine. Oni imaju pravo, sa pratiocima, na 12 vožnji u odlasku i povratku tokom jedne godine. Potencijalan broj korisnika prava kreće se oko 1.000 lica. Prema predviđenoj skali povlastica za invalidna lica i njihove pratiocice, Centar za socijalni rad je u 2013. godini refundirao troškove prevoza za 806 vožnji - ukupna suma isplaćenih refundacija iznosila je 95.838,00 eura. Prosječan iznos refundacije za vožnju bio je 118,90 eura.

14. Pogrebni troškovi

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je posredstvom Centra za socijalni rad snosilo osnovne pogrebne troškove za umrla samohrana lica koja su bila korisnici materijalnog obezbjeđenja, ili dio ovih troškova je nadoknađivan onim licima koja su obavila sahrane, a koja nemaju takvu zakonsku obavezu. U 2013.g. isplaćeno je 16.604,47 eura za 48 umrlih lica. Novom zakonskom odredbom visina troškova sahrane iznosi 318,20 eura.

15. Jednokratne novčane pomoći

Pregled broja mjesečno isplaćenih pomoći u 2013.g. daje se u tabeli 15-I i iznosi pomoći u tabeli 15-II.

Tabela 15-I

Broj isplaćenih jednokratnih novčanih pomoći u 2013.g.

izvor	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ukup.
CSR	95	174	74	143	49	119	19	14	19	28	29	47	880

Tabela 15-II

Ukupan iznos jednokratnih novčanih pomoći u 2013.g. (u eurima)

izvor	iznos
Centar za socijalni rad	70.210,00

16. Odmor i rekreacija učenika

Djeca korisnika materijalnog obezbjeđenja uzrasta 7-14 godina starosti koja pohađaju osnovne škole boravila su u dječijem odmaralištu "Lovćen" u Bečićima u dvije sedmodnevne smjene na odmoru i rekreaciji. U prvoj smjeni od 21- 28. juna 2013.g. bilo je na odmoru 190 učenika - iz opštine Nikšić 140 i iz opština Plužine i Šavnik po 25 učenika sa deset vaspitača; u drugoj smjeni od 28.juna - 5.jula 2013.g. iz opštine Nikšić 170 učenika sa osam vaspitača. Na odmoru je ukupno bilo 360 učenika sa 18 vaspitača.

17. Pomoć za nabavku udžbenika i školskog pribora

Ove godine u nedostatku finansijskih sredstava Centar za socijalni rad nije dodjeljivao pomoć učenicima, djeci korisnika materijalnog obezbjeđenja, djeci korisnicima dodatka za njegu i pomoć koja pohađaju školu i djeci na porodičnom smještaju kao što je to bio slučaj ranijih godina.

18. Ostale pomoći

Centar za socijalni rad je posredstvom nadležnog Ministarstva dobio za djecu bez roditeljskog staranja 31 računar – za djecu u opštini Nikšić 29 i u opštinama Plužine i Šavnik po jedan računar. Računari su donacija NR Kine. Takođe, za istu kategoriju štice Centra Klub iseljenika iz Londona uplatio je donaciju od 4.036,31 euro. Preduzeće Uniprom dodijelilo je 500,00 eura pomoći koje je Centar razdijelio najugroženijim porodicama. Rotari klub je na kraju godine dodijelio ukupno 500 paketića djeci uzrasta do 9 godina. Za kupovinu hrane tokom godine Centar je platio 79 računa u visini od 1.724,12 eura; prosječan račun vrijedio je 21.82 eura. Tokom godine Centar je raseljenim porodicama, kojih je mjesečno bilo od 6 do 7, isplatio 3750,30 eura.

Nikšić, januar 2014. godine

Centar za socijalni rad za opštine
Nikšić, Plužine i Šavnik